

Monet pienten hevosallien omistajat ovat ongelmallisissa tilanteissa. Jos hevosallilla ei ole omaa peltoa, jolle lannan saisi levittää, lantakasat uhkaavat paisua nurkissa.

Hevostalleilla harvoin on itsellään investointeja vaativia kompostointilaitteistoja. Lannoitevalmistelain mukaan kompostoitua hevosenlantaa saavat luovuttaa tai myydä ainoastaan laitokset, joilla on Eviran laitoshyväksyntä. Viljelijöiden peltolannoitteeksi lantaa saa antaa tekemällä lannanluovutus sopimuksen. Kaikki viljelijät eivät ole innostuneita käyttämään lannoitteena lantaa, jonka kuivikkeena on käytetty purua, sillä se on hidasta kompostoitumaan. Viljelijät toivoisivatkin kuivikkeaksi turvetta.

”Hevosnomistajilta on tullut todella paljon kyselyitä, mitä hevosenlannalle voi tehdä. Tämä on päivänpolttava ongelma”, tietää entisen Biohalo-hankkeen projektisihteeri **Anna-Riikka Kohonen**. Kaakkois-Suomi Venäjä-naapuruusohjelmaan liittyvässä Biohalo-hankkeessa sovellettiin tuubikompostointia pienen mittakaavan lannankäsittelyyn.

Viljelijä **Markus Eerola** on testannut tuubikompostointia omalla tilallaan nyt kolme vuotta. Hän kompostoi lähitallien noin sadan hevosen lannan muovituubin sisällä. Muovituubi on 60 metriä pitkä ja halkaisijaltaan kaksi metriä leveä ”jättimakkara”. Se on ilmastettu ja sen sisälle on asennettu salaojaputki.

Eerola kertoo, että tuubituskone pakkaa hevosenlannan tuubiin ruuveilla. Samalla se kuohkeuttaa tavarat. Materiaali ei kompostoidu ihan täydellisesti, koska sitä ei käännellä kompostoitumisen aikana, mutta lämpötila nousee prosessissa noin 40-60 asteeseen.

”Vie puolisen vuotta, ennen kuin komposti on täysin hajutonta ja sen rakenne on muuttunut. Se on kiinteää, joten kun se levitetään, ei tule valumia”, Eerola kertoo. Tuubikomposti sijaitsee Eerolan omien ja vuokrateltojen vieressä, jotta levitysmatka olisi mahdollisimman lyhyt. Hän levittää sitä noin 12 kuutiota hehtaarille.

Mari Iivonen

Tuubikompostin tekeminen ja täyttäminen onnistuu ilman kalliita investointeja tai koneita. Se soveltuu hyvin muutaman hevosen talleille.

Tuubikompostoinnista ratkaisu pienten tallien lantaongelmaan?

Eerolan mukaan menetelmä on toimiva ja se sopii hyvin viljanviljelyn työrytmiin. Tosin tuubien rakentaminen ja täyttäminen pehmeillä pelloilla on aikamoinen ponnistus. Eerola onkin kehittänyt ja parannellut menetelmää kolmen

vuoden aikana. Kaikkiaan investoinnit ovat nousseet 50 000 euroon.

Anna-Riikka Kohonen kertoo, että Biohalo-hankkeessa alkanut pienen mittakaavan tuubikompostointikokeilu tähtää menetelmän soveltamiseen muutaman hevosen talleille ilman suuria kustannuksia. Imatralla vuosi sitten käynnistetyssä kokeilussa 60 metrin muovituubista on päätetty viisi viiden metrin tuubia. Yksi tuubeista romahti maaliskuun lumimyräkässä, mutta muut neljä ovat saaneet rauhassa kompostoitua. Niissä käsitellään kolmen hevosen tuottama lanta. Yhteen tuubiin mahtuu noin viisi kuutiota hevosenlantaa.

Tuubit avattiin huhtikuun puolivälissä ja niistä otettiin typpianalyysinäytteet. Tuloksia odotellaan lähiaikoina. Silmämääräisesti tarkasteltuna kompostointiprosessi näyttäisi toimivan myös pienessä tuubissa. Tavara vaikutti palaneen hyvin ja tuoksui mullalta. Suuremmat purulastut olivat vielä näkyvissä.

”Jos pienen mittakaavan tuubikompostointia kehitettäisiin niin pitkälle, että se saisi Eviran hyväksynnän, tallit voisivat luovuttaa näin kompostoitua lantaa eteenpäin”, Kohonen toivoo.

Mari Iivonen

Vaikka purulastuja vielä näkyy, pienikokoisessa tuubissa kompostoitunut hevosenlanta näyttää palaneen hyvin ja tuoksuu mullalta.